

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie wymagań zdrowotnych, badań lekarskich i psychologicznych oraz oceny zdolności fizycznej i psychicznej osób ubiegających się o świadectwo maszynisty albo o zachowanie jego ważności ma na celu ujednoczenie wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych, jakie powinny spełniać osoby ubiegające się o świadectwo maszynisty albo o zachowanie jego ważności ze złagodzonymi wymaganiami zdrowotnymi, fizycznymi i psychicznymi dla osób ubiegających się o licencję maszynisty albo o zachowanie jej ważności, które zostaną wprowadzone procedowanym równoległe projektem rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie licencji maszynisty.

W związku z powyższym projekt zakłada zmianę załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 kwietnia 2015 r. w sprawie wymagań zdrowotnych, badań lekarskich i psychologicznych oraz oceny zdolności fizycznej i psychicznej osób ubiegających się o świadectwo maszynisty albo o zachowanie jego ważności (Dz. U. z 2019 r. poz. 340). Zmieniony załącznik zawiera złagodzone, w stosunku do obecnie obowiązujących, wymagania zdrowotne, fizyczne i psychiczne, jakie powinny spełniać osoby ubiegające się o świadectwo maszynisty albo o zachowanie jego ważności. Wymagania te zostały złagodzone i zrównane z wymaganiami zdrowotnymi, fizycznymi i psychicznymi dla osób ubiegających się o licencję maszynisty albo o zachowanie jej ważności.

Złagodzenie przedmiotowych wymagań zdrowotnych, zarówno w odniesieniu do świadectwa maszynisty, jak i licencji maszynisty, nie stoi w sprzeczności z załącznikiem II do dyrektywy 2007/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie przyznawania uprawnień maszynistom prowadzącym lokomotywy i pociągi w obrębie systemu kolejowego Wspólnoty (Dz. Urz. UE L 315 z 03.12.2007, str. 51, z późn. zm.). Ww. załącznik do dyrektywy określa minimalne wymagania zdrowotne, fizyczne i psychiczne, natomiast państwo członkowskie, zgodnie z art. 9 tej dyrektywy, może stosować bardziej rygorystyczne wymagania na własnym terytorium, kierując się względami bezpieczeństwa w transporcie kolejowym. Dlatego mimo złagodzenia wymagań nadal będą spełnione minimalne wymagania określone we wskazanej wyżej dyrektywie.

Aby prawidłowo określić wymagania zdrowotne, fizyczne i psychiczne, jakie powinny spełniać osoby ubiegające się o licencję maszynisty albo o zachowanie jej ważności, w dniu 14 czerwca 2022 r. Departament Kolejnictwa Ministerstwa Infrastruktury zorganizował

wideokonferencję z udziałem przedstawicieli Urzędu Transportu Kolejowego oraz PKP S.A. Oddziału Kolejowej Medycyny Pracy. Wynikiem wideokonferencji było przedstawienie przez PKP S.A. Oddział Kolejowej Medycyny Pracy propozycji brzmienia załącznika do projektu rozporządzenia.

Wprowadzone zmiany dotyczą złagodzonych wymagań dotyczących narządu wzroku i słuchu, w szczególności:

- 1) ostrość wzroku z korekcją lub bez: 1,0; nie mniej niż 0,5 dla oka gorzej widzącego;
- 2) dopuszczalna maksymalna korekcja soczewkami kontaktowymi lub szklami: nadwzroczność+5/krótkowzroczność -8;
- 3) osoba badana powinna słyszeć szept każdym uchem oddzielnie z odległości 2 m.

Projektowane przepisy przejściowe określają, że do spraw związanych z wykonywaniem badań lekarskich osób ubiegających się o świadectwo maszynisty albo zachowanie jego ważności, badań psychologicznych oraz ponownych badań, rozpoczętych i niezakończonych stosuje się przepisy dotychczasowe. Ponadto orzeczenia lekarskie potwierdzające zdolność fizyczną i psychiczną osób ubiegających się o świadectwo maszynisty wydane przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zachowują ważność, do końca okresu na jaki zostały wydane. Nie ma konieczności zamieszczania przepisów przejściowych w innym zakresie.

Oczekuje się, że projektowane rozporządzenie przyczyni się do zwiększenia liczby kandydatów na maszynistów, którzy będą spełniali wymagania zdrowotne, co pozwoli na zmniejszenie deficytu maszynistów na rynku pracy powstałego wskutek występowania luki pokoleniowej na tym stanowisku pracy. Z deficytem maszynistów borykają się zarówno przewoźnicy pasażerscy, jak i towarowi.

Należy przy tym podkreślić, że złagodzenie wymogów zdrowotnych dla kandydatów na maszynistów nie nastąpi kosztem obniżenia poziomu bezpieczeństwa ruchu kolejowego, gdyż jak wspomniani powyżej nowe wymagania zdrowotne będą nadal mieściły się w wymaganiach określonych w dyrektywie 2007/59/WE, jest która stosowana we wszystkich państwach członkowskich UE. Natomiast dalsze stosowanie obecnych wymagań zdrowotnych, znacznie ostrzejszych niż przewiduje dyrektywa 2007/59/WE jest nieuzasadnione, ponieważ większość państw członkowskich UE stosuje wymagania zdrowotne na poziomie dyrektywy 2007/59/UE. Porównanie międzynarodowe wskazuje w sposób jednoznaczny, że Polska jest państwem, które stosuje wyższe wymagania w stosunku do innych krajów członkowskich Unii

Europejskiej, które najczęściej stosują minimalne wymagania zdrowotne określone w dyrektywie 2007/59/WE.

Projekt rozporządzenia zakłada wejście w życie projektowanej regulacji z dniem 1 stycznia 2023 r. Termin ten jest tożsamy z przewidywanym terminem wejścia w życie procedowanego rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie licencji maszynisty. Mając na uwadze, że wprowadzane wymagania zdrowotne, fizyczne i psychiczne, jakie powinny spełniać osoby ubiegające się o świadectwo maszynisty albo o zachowanie jego ważności są tożsame z wymaganiami zdrowotnymi, fizycznymi i psychicznymi dla osób ubiegających się o licencję maszynisty albo o zachowanie jej ważności zasadne jest ich wejście w życie w tym samym terminie.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych i nie będzie podlegał notyfikacji Komisji Europejskiej zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, z dniem skierowania do uzgodnień międzyresortowych i konsultacji publicznych.

Projekt rozporządzenia nie podlega przedstawieniu właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej lub Europejskiemu Bankowi Centralnemu celem uzyskania opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu.

Jednocześnie należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych, w stosunku do projektowanego rozporządzenia, działań umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.